

Neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšana: iespējas izglītībai un darba tirgum

Akadēmiskās informācijas centrs

Māris Stinkulis

Kā veidojas veiksmes stāsts?

Inovāciju ieviešana.

Izveidot un ieviest jaunu pakalpojumu, kas ir nepieciešams sabiedrībai un var darboties realitātē.

Problēmsituācijas risinājums ar ilgtspējīgu attīstību.

Risinājums izejai no krīzes vai stangācijas.

ATZĪŠANAS PROCESA SOĻI

IDENTIFICATION

APZINĀŠANA – ārpus formālās izglītības iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču apzināšana / identificēšana (metodoloģiskais izaicinājums; karjeras specialista atbalsts)

DOCUMENTATION

DOKUMENTĒŠANA – pierādījumu nodrošināšana par iegūtajiem mācīšanās rezultātiem (CV, portfolio, pašvērtējums, mācīšanās rezultātu apraksti, sertifikāti, apliecības)

ASSESSMENT

NOVĒRTĒŠANA – iegūto mācīšanās rezultātu pārbaude / salīdzināšana ar esošajām prasībām, kritērijiem vai standartiem: a) tikai dokumentu pārbaude; b) zināšanu un prasmju pārbaude; individuālās pieejas nodrošināšana

CERTIFICATION

APLIECINĀŠANA – formālās profesionālās kvalifikācijas/ kredītpunktu piešķiršana

Izglītības likums (1998)
Profesionālās izglītības likums (1999)

LKI 2.-4. līmenis

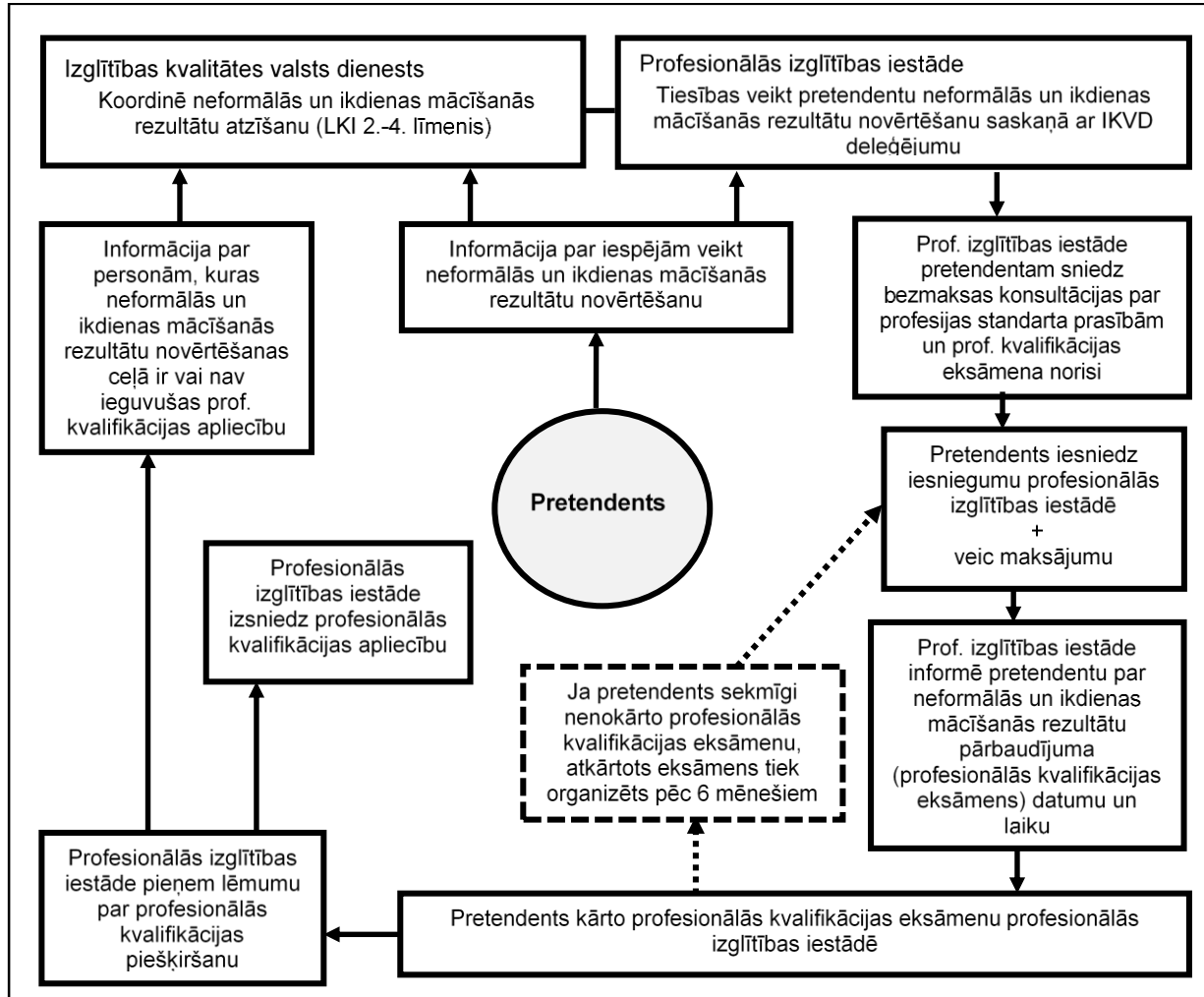
- MK noteikumi par kārtību
- MK noteikumi par cenrādi
- IKVD iekšējie noteikumi un deleģēšanas līgums

Izglītības likums (1998)
Augstskolu likums (1995)

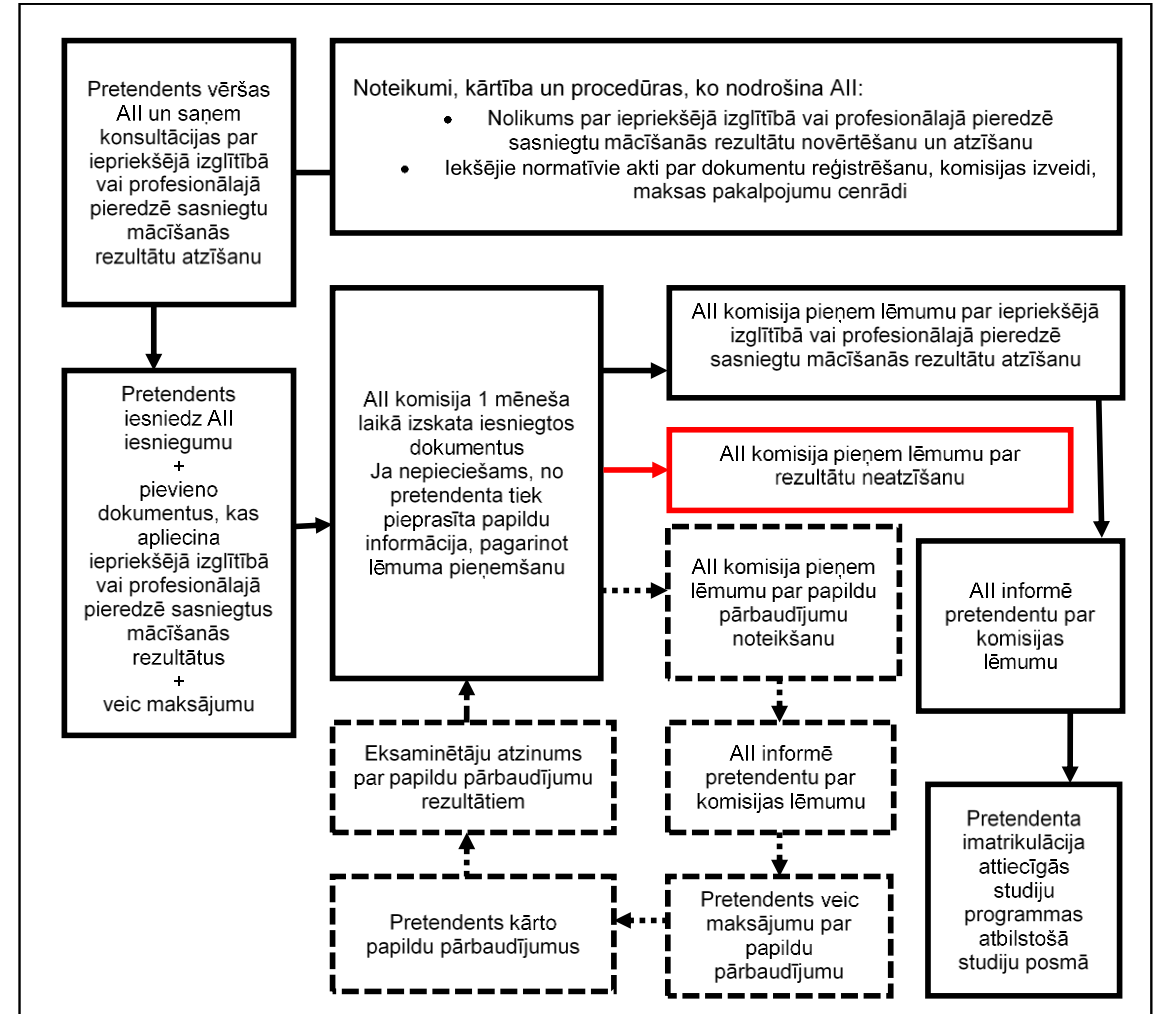
LKI 5.-7. līmenis

- MK noteikumi (kārtība, kritēriji, lēmumu pieņemšana)
- All nolikums par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu mācīšanās rezultātu novērtēšanu un atzīšanu
- All iekšējie noteikumi (procedūras, komisijas izveide, reģistri komisijas pieņemtajiem lēmumiem, maksas pakalpojumu cenrādis)

LKI 2.-4. līmenis

LKI 5.-7. līmenis

Projekti, kas veicināja neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas ieviešanu

- IZM Profesionālās izglītības administrācijas īstenots Nacionālās programmas projekts „**Vienotas metodikas izstrāde profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai un sociālo partneru iesaistei un izglītošanai**” (2005-2007)
- VIAA īstenots ESF projekts „**Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana**” (2010-2015)
- IZM īstenotā Eiropas Savienības programmas izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā „Erasmus+” pamatdarbības KA3 „Atbalsts izglītības politikas reformām” projekts „**Iepriekš iegūtās izglītības pielīdzināšana**” (2015-2016)
- VIAA īsteno ESF projektu „**Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide**” (2017 – 2022)
- Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra īstenots pilotprojekts „**Level Up!**” (2015)
- Latvijas Nacionālā bibliotēka, SIA Baltic Bright Mācību un konsultāciju centrs (projekta koordinators), VISK, Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība, Gulbenes bibliotēka īstenots ES Mūžizglītības programmas KA1-ECETA2 projekts „**Integrēta neformālās izglītības rezultātu atzīšanas sistēma: nacionālā sadarbības tīkla izveide**” (VAL-NET) (2012-2013)

ESF projekta „Nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” ietvaros 2015.gadā izstrādāti materiāli

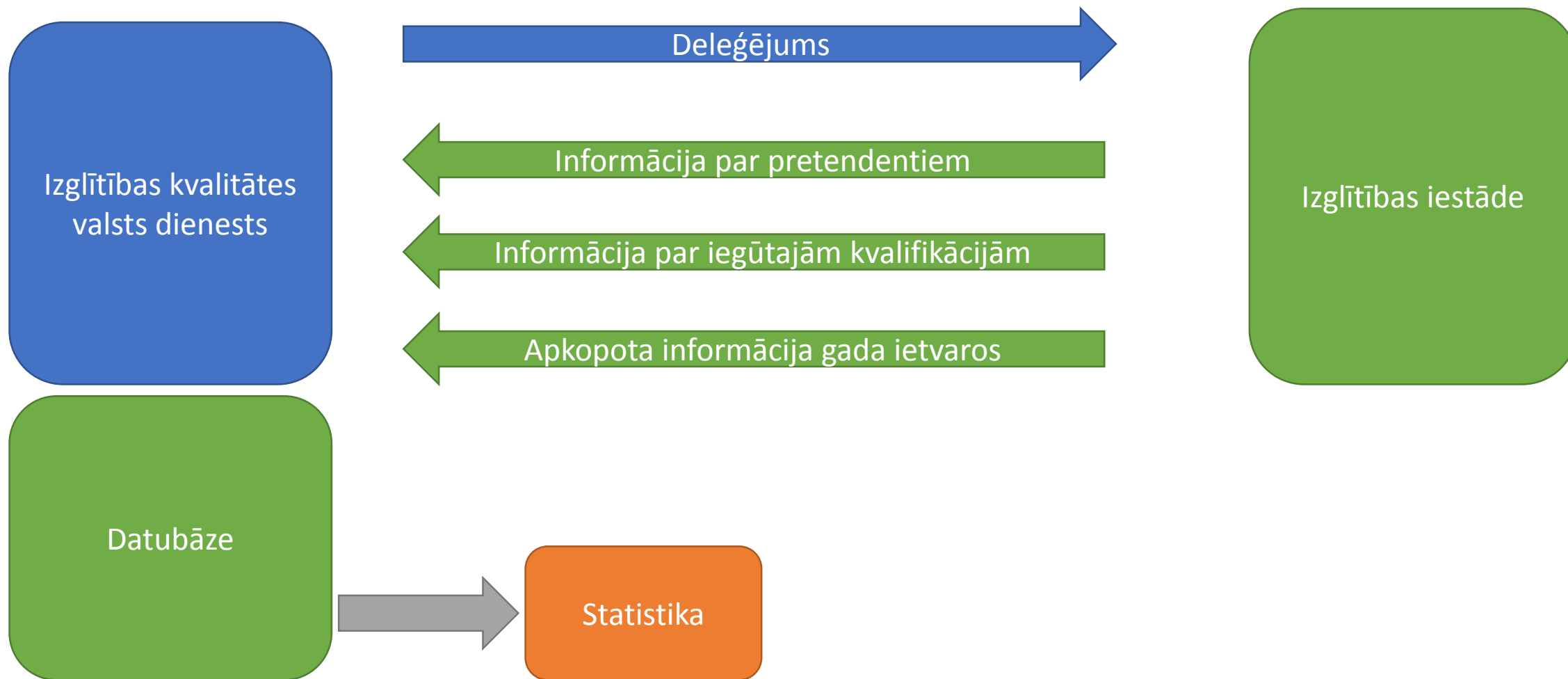
Ieteikumi

ārpus formālās izglītības apgūtajā vai profesionālajā pieredzē sasniegto studiju rezultātu vērtēšanā un atzīšanā

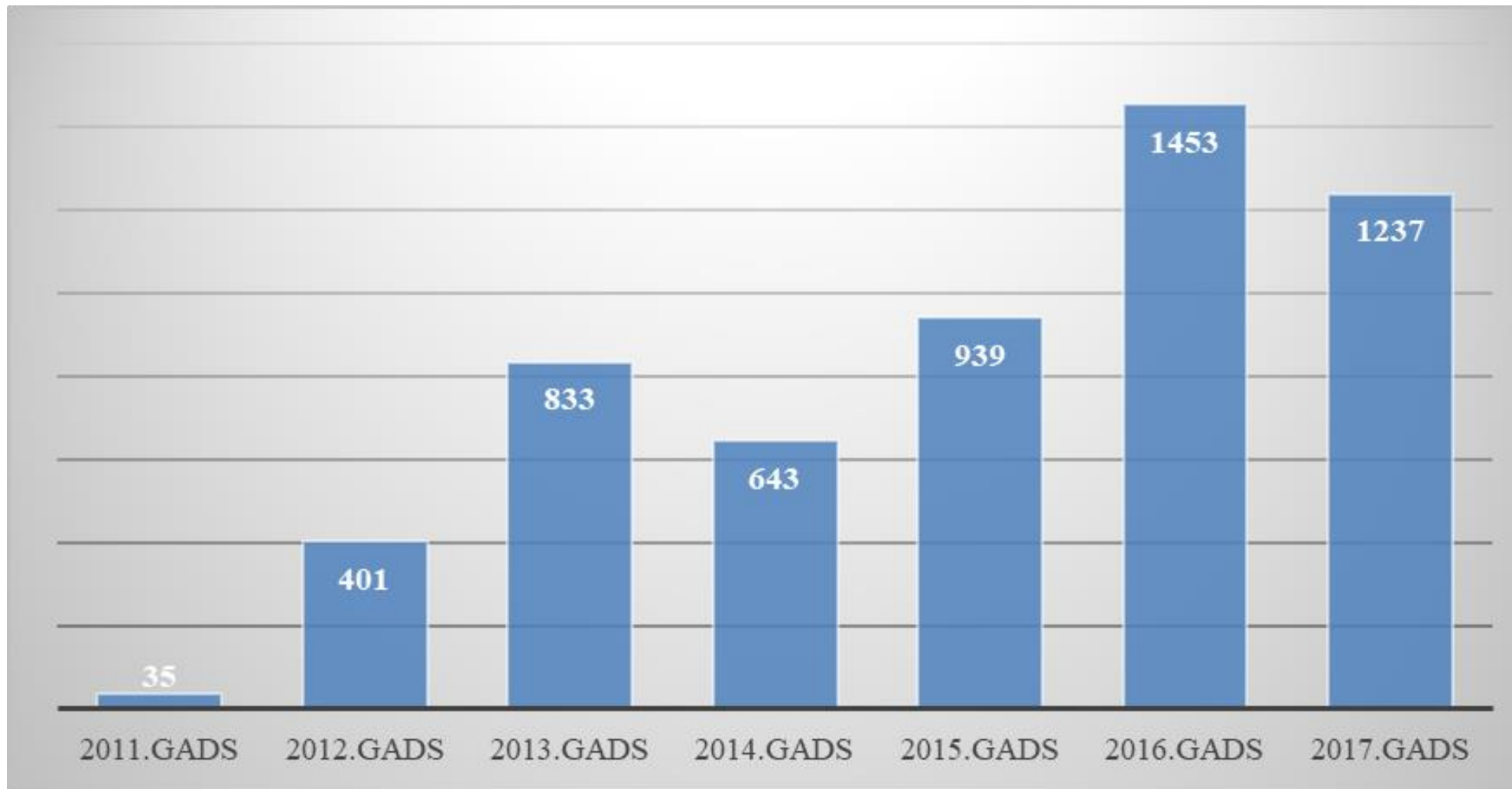
The bottom of the slide features three logos: the coat of arms of Latvia (Ministry of Education and Science), the European Union flag (Līdzfinansē Eiropas Savienības programma Erasmus+), and the Erasmus+ logo.

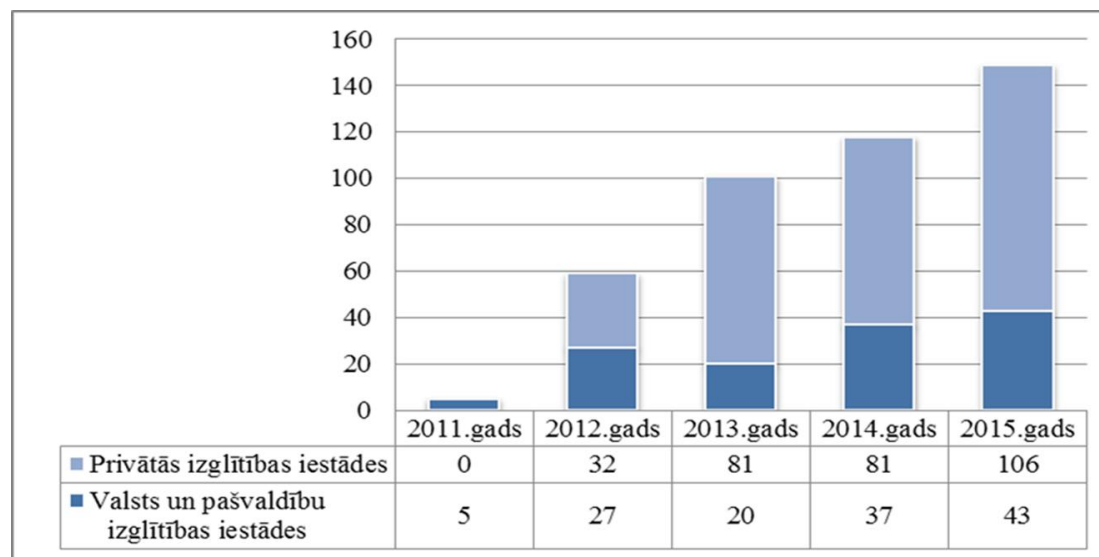
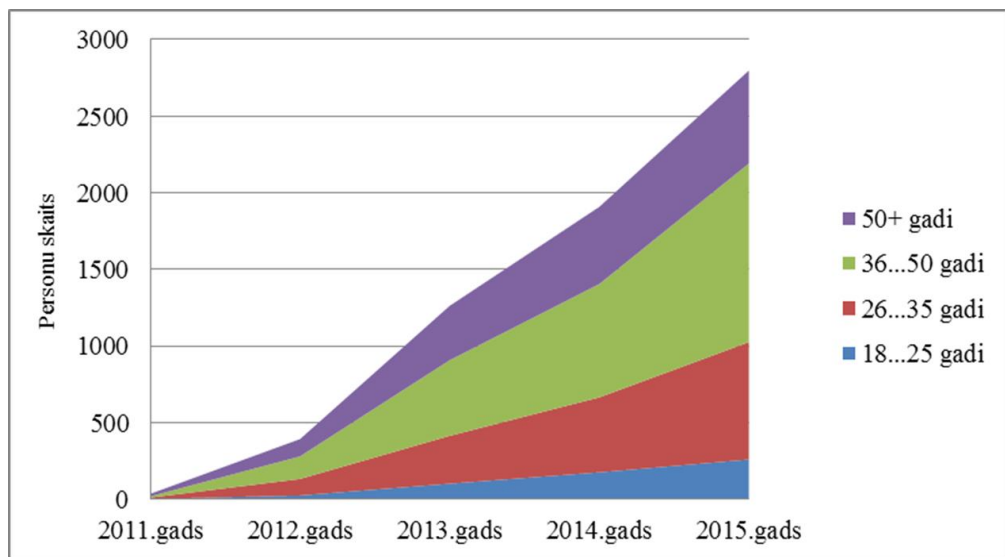
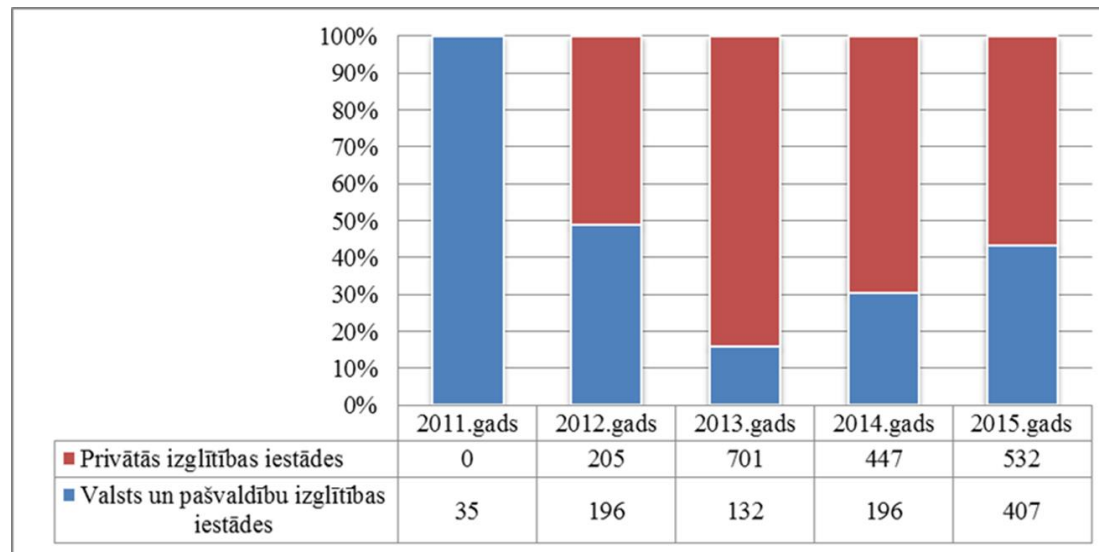
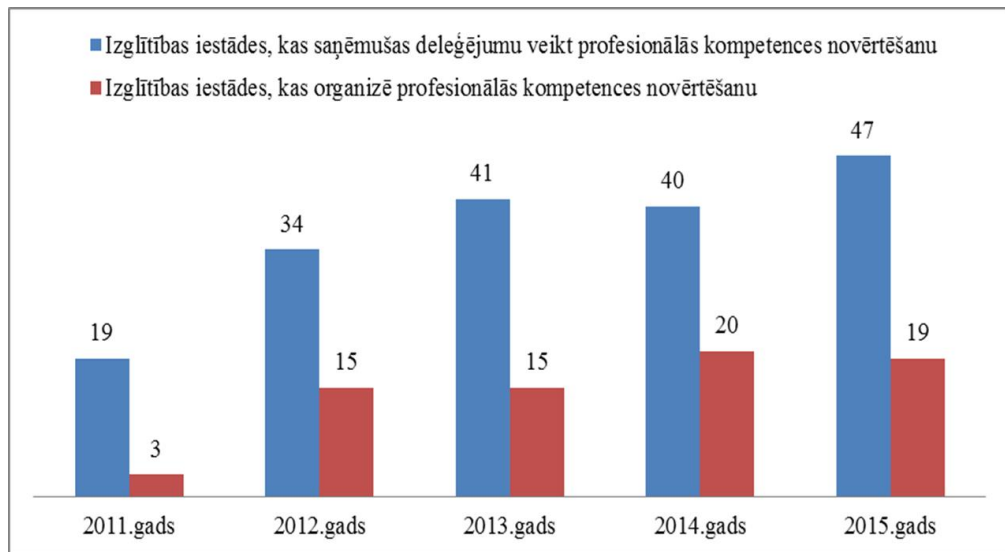
- Metodiskie ieteikumi izglītības iestādēm un eksaminācijas centriem „*Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana*” (2015)
- Informatīvais buklets pretendentiem „*Celvedis ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanā*” (2015)
- „Ieteikumi ārpus formālās izglītības apgūtajā vai profesionālajā pieredzē sasniegto studiju rezultātu vērtēšanā un atzīšanā” (2016)
- Pētījuma par terminoloģiju un to specifisko lietojumu EKI un LKI kontekstā ziņojums „Terminoloģija Eiropas un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūru kontekstā” (2016)
- Buklets „Neformālās un informālās mācīšanās rezultātu atzīšana Latvijā” (2013)
- IKVD, AIC un IZM informatīvie semināri pieredzes apmaiņai par neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanu (2012-2018)

Monitoringa iespējas

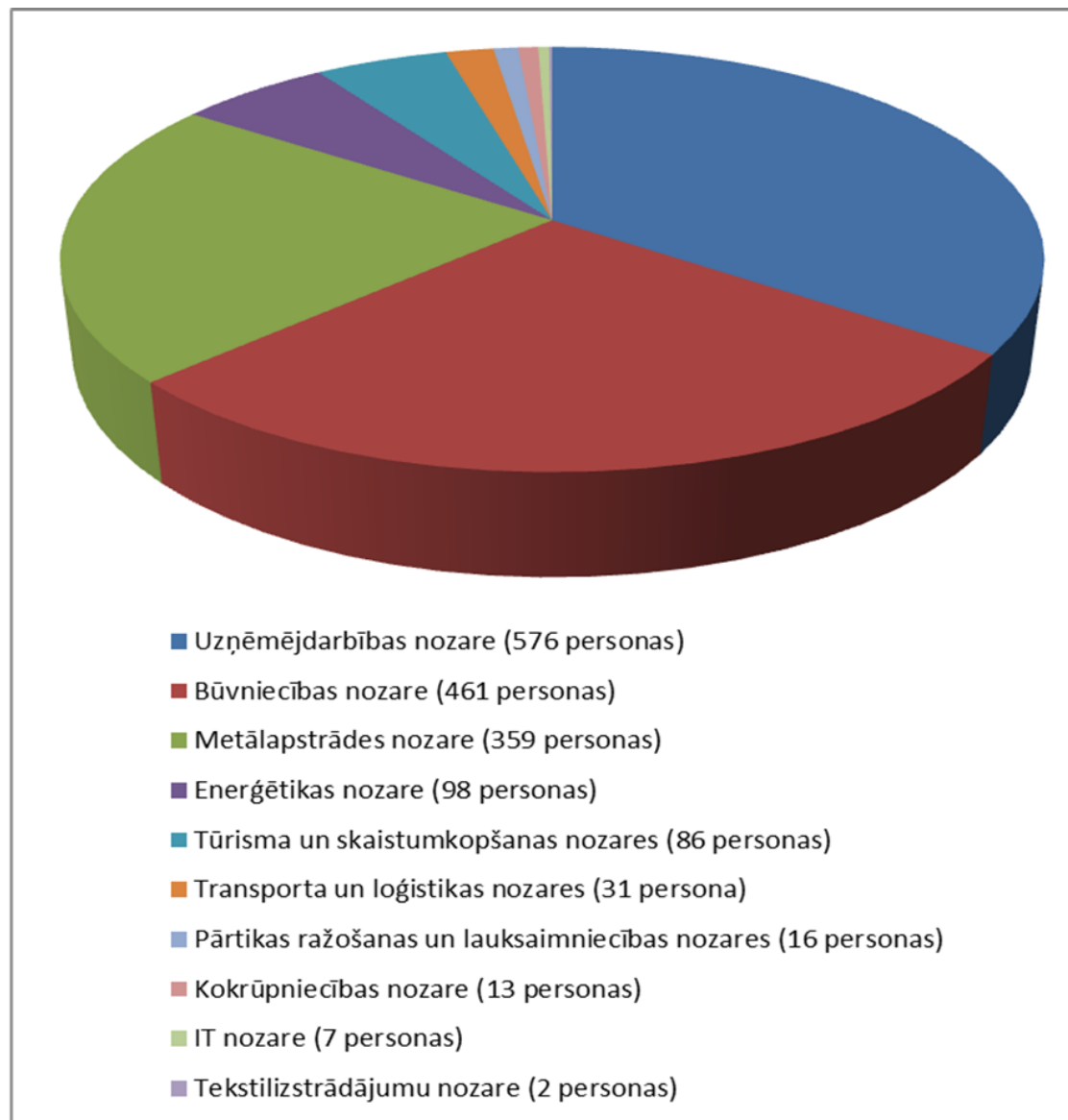

Personu, kas neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas ceļā ieguvušas kvalifikāciju (LKI 2.-4. līmenis), skaits

Informācija no IKVD ziņojuma par ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu laika posmā no 2011.gada līdz 2015.gadam.

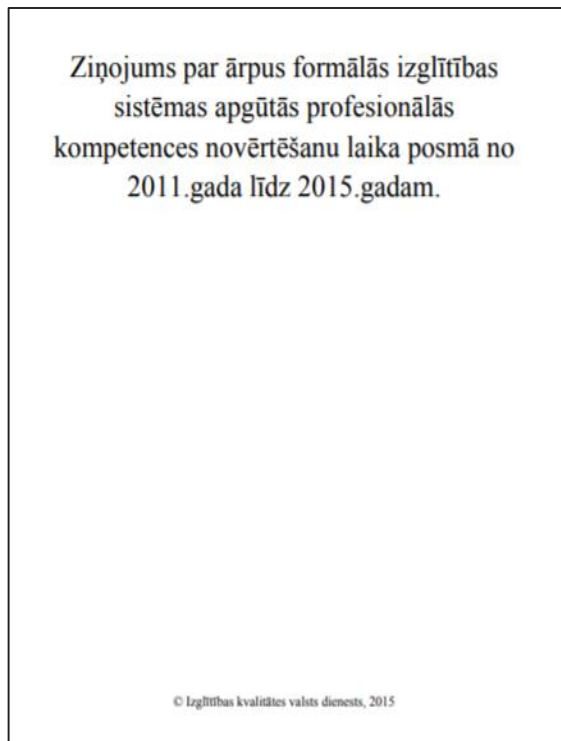
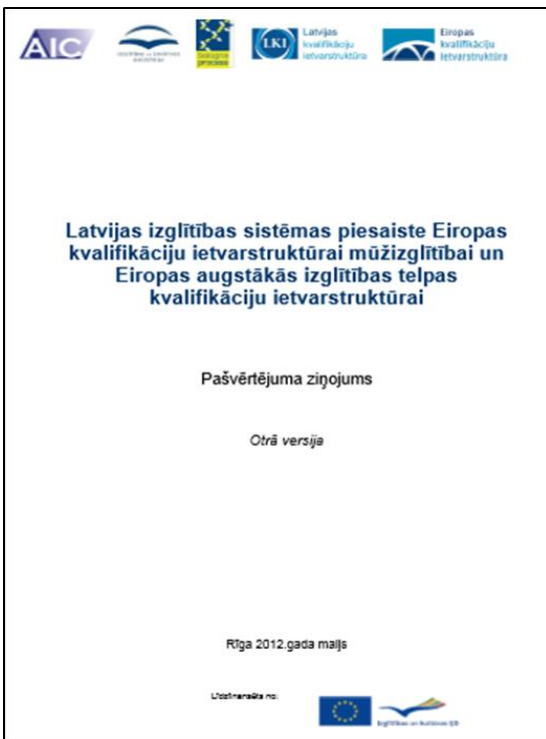

Informācija no IKVD ziņojuma par ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu laika posmā no 2011.gada līdz 2015.gadam.

Pakalpojuma izmantošana

Laikā no 2011.gadam līdz 2017.gadam 47% no neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas ceļā iegūtajām profesionālās kvalifikācijas apliecībām (LKI 3.-4. līmenis) ir saistāmas ar normatīvo aktu vai specifisku prasību, piemēram, sertifikācija, piemērošanu personām, kas strādā attiecīgajā nozarē. Pārējo personu profesionālās kvalifikācijas pārsvarā iegūtas pēc pašu personu motivācijas novērtēt savu profesionālo kompetenci vai arī darba devēju iniciatīvas.

Profesionālā kvalifikācija (LKI līmenis)	Personu skaits
Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ugunsdzēsējs glābējs (4)	680
Valsts robežsardzes inspektors (4)	346
Namu pārzinis (4)	415
Valsts policijas jaunākais inspektors (3)	262
Aprūpētājs (3)	927
Auklis (4)	264

Sadarbība kvalitātes nodrošināšanai

Informācijas pieejamības nodrošināšana

Vienots maksas pakalpojuma cenrādis

Atbalsts iesaistītajām pusēm

Monitoringa iespējas

LKI 2.-4. līmenis

Kopš 2011.gada profesionālajā izglītībā ir izveidota un normatīvajos aktos noteikta neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas, kas notiek atbilstoši profesijas standarta prasībām, sistēma. Vairāki neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu novērtēšanas aspekti ir saskaņoti ar formālo izglītību:

- atzīšanu veic profesionālās izglītības iestādes;
- profesionālās kvalifikācijas eksāmena (par maksu) norise un saturs;
- iegūtā kvalifikācija, tās LKI līmenis un mācīšanās rezultāti;
- mācīšanās rezultātu atbilstība kvalitātes prasībām.

Neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanu valsts līmenī koordinē IKVD.

Izglītības iestāžu pašnovērtējuma ziņojumos iekļauj informāciju par neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas nodrošināšanu un rezultatīvajiem rādītājiem.

LKI 5.-7. līmenis

Kopš 2012.gada augstākajā izglītībā ir ieviesta un normatīvajos aktos noteikta procedūra neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanai, t.i., tiek atzīta kvalifikācijas daļa, kas pieder pie attiecīgā līmeņa kvalifikācijas.

Neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšana ir iespējama tikai akreditētās studiju programmās.

Atzīšanas rezultātā tiek piešķirti kredītpunkti, kas nodrošina pretendenta imatrikulācijās iespējas atbilstošajā studiju programmā.

Augstākajā izglītībā atzīšana netiek koordinēta valsts līmenī – All, pamatojoties uz normatīvo regulējumu un IZM izstrādātiem metodiskajiem ieteikumiem, veido savu pieeju un praksi, kā arī nosaka maksu par atzīšanu. Vienotas izpratnes un attieksmes veicināšanai par neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas procesu, IZM un AIC organizēja seminārus All pieredzes apmaiņai.

All pieredze neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas organizēšanā kalpoja par pamatu grozījumiem normatīvajos aktos – 2018.gadā tika atcelti ierobežojumi personas iepriekšējā pieredzē sasniegto mācīšanās rezultātu atzīšanai tikai 30% apmērā no attiecīgās studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem.

Augstākās izglītības studiju virzienu akreditācijas normatīvajā regulējumā ir noteikti priekšnoteikumi neformālās un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšanas procedūru aprakstam un rezultātu analīzei.

Paldies par uzmanību!

Jūsu jautājumi?